

Vereniging van
Zeeuwse Gemeenten

Aan de minister van Infrastructuur en Milieu,
Postbus 20901,
2500 EX Den Haag.

uw kenmerk	uw brief d.d.	ons kenmerk	bijlage(n)
contactpersoon	bezoekadres	BO	
	Kanaalweg 3	doorkiesnr	
Onderwerp		datum	
Evaluatie Wet herverdeling wegenbeheer		11 JULI 2013	

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Op 1 januari 1993 is de Wet herverdeling wegenbeheer (WHW) in werking getreden. Deze wet had tot doel een ingrijpende herverdeling van het wegenbeheer over de verschillende overheden onder gelijktijdige herziening van de financiële verhouding tussen die overheden.

Het streven was er op gericht om het wegenbeheer zo te ordenen dat een zo eenvoudig en doelmatig mogelijke structuur zou ontstaan, met andere woorden: zoveel mogelijk decentralisatie van het wegenbeheer. In beginsel werd uitgegaan van het beheer van hoofdwegen door het Rijk, de secundaire en tertiaire wegen door de provincies en de overige wegen door de gemeenten en in bepaalde gevallen de waterschappen. Om het beheer in bepaalde gevallen bij waterschappen te laten lagen doelmatigheidsredenen ten grondslag. In de westelijke provincies was een groot deel van het wegenbeheer buiten de bebouwde kom in beheer en onderhoud van waterschappen. De argumenten om deze wegen in handen van de waterschappen te laten, waren:

-80% van het wegenareaal buiten de bebouwde kom in het westen van het land lag bij de waterschappen.

-Vanuit de historie hebben de wegen als verbindinglijnen in laag Nederland en met name in de polders en waarden, altijd een belangrijke logistieke rol gespeeld bij de totstandkoming en instandhouding van waterkeringen (functionele relatie).

-Vanuit de beheerstaak is een op die beheerstaak toegesneden organisatie ontstaan.

-Er is sprake van een sterke synergie met de andere taken.: bijvoorbeeld onderhoud wegsloten (doelmatigheid).

-Toedeling vanuit de grotere beheerseenheden naar de veelal kleinere gemeente, zou een versnippering in het beheer betekenen.

Correspondentieadres: Rek 285154966
Postbus 6000, 4330LA Middelburg Iban NL74BNGH0285154966

middelburg.nl

BTW NL8020.45.492.B.01

Provinciale afdeling van de
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Memorie van toelichting op de wet:

"in sommige delen van provincies zijn vrijwel alle wegen buiten de bebouwde kom in beheer bij waterschappen. In die gevallen beschikt het waterschap over een omvangrijk en goed geëquipeerde organisatie voor onder meer de wegzorg, gekenmerkt door efficiëntie, terwijl de gemeenten in dergelijke omstandigheden in hun organisatie veelal met een minimale bezetting voor de wegzorg (kunnen) volstaan. Het van het waterschap in beheer overbrengen bij de inliggende gemeenten zou dan wel tot erg ingrijpende veranderingen nopen met mogelijk een minder efficiënt wegenbeheer. Bovendien zouden dergelijke overdrachten ertoe leiden dat een veel groter aantal personeelsleden zou moeten worden herplaatst."

Tegen deze achtergrond is in het bestuurlijk overleg tussen provincies, gemeenten en waterschappen afgesproken dat in het kader van de herverdelingsoperatie in de drie westelijke provincies ruimte zou blijven voor het beheer van wegen door waterschappen die reeds een omvangrijk aantal wegen in beheer hebben. Voortzetting daarvan zou het efficiënt beheer van wegen ten goede komen. In de Wet is afgesproken dat de minister één keer in de tien jaar de Tweede Kamer een nota zendt over de ontwikkelingen betreffende de taakverdeling tussen de overheden bij het beheer van de wegen.

Bij de evaluatie van het wegenbeheer in 2003 is de situatie gebleven zoals zij toen was en nu nog steeds is. Vijf waterschappen hebben nog steeds wegen buiten de bebouwde kom in beheer en onderhoud. In 2013 zou weer een evaluatie plaats dienen te vinden.

Waterschap Scheldestromen heeft in zijn gebied – dat de hele provincie Zeeland omvat – alle wegen buiten de bebouwde kom in beheer en onderhoud, niet zijnde rijks- of provinciale wegen (en enkele wegen die bijvoorbeeld eigendom zijn van het havenschap). In totaal 4.000 km aan wegen en fietspaden.

Vooruitlopend op de komende evaluatie is in overleg met gemeenten binnen het gebied van waterschap Scheldestromen afgesproken om als waterschap en gemeenten gezamenlijk een onderzoek uit te laten voeren naar het wegbeheer van wegen buiten de bebouwde kom. De reden voor dit onderzoek is gelegen in het in 2011 tussen rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven afgesloten Bestuursakkoord Water. Hierin is aangegeven dat een eventuele overdracht van wegen aan gemeenten of provincies wordt meegenomen bij de evaluatie van de Wet Herverdeling wegenbeheer in 2013, maar dat regionale differentiatie mogelijk blijft uit oogpunt van doelmatigheid.

Op basis van dit onderzoek – dat is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau – komen beide partijen, het waterschap Scheldestromen en de dertien inliggende gemeenten, eensluidend tot de conclusie dat het beheer en onderhoud van de wegen buiten de bebouwde kom in Zeeland de komende jaren op dezelfde wijze georganiseerd kan blijven als thans het geval is.

Geconstateerd wordt dat het waterschap het beheer en onderhoud op een adequate wijze uitvoert en dat hierin qua organisatiestructuur geen wijziging hoeft te komen. De gemeenten en het waterschap zullen gezamenlijk zoeken naar het behalen van efficiencywinst.

Hoogachtend,

het bestuur van de Vereniging
van Zeeuwse gemeenten,
namens dit de voorzitter,

(drs. R.J. van der Zwaag)

het bestuur van het Waterschap
Scheldestromen
namens dit de dijkgraaf,

(mr. drs. A.J.G. Poppelaars)

70434
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Unie van Waterschappen
t.a.v. de heer mr. drs. P.C.G. Glas
Postbus 93218
2509 AE DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Wegen en Verkeersveiligheid
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

T 070 456 6171
F 070 456 6007

Kenmerk
IENM/BSK-2013/258691

Uw kenmerk
66191/EV

Datum
Betreft

29 JAN. 2014

Evaluatie Wet Herverdeling Wegenbeheer; wegenbeheer
door waterschappen; uw brief van 12 februari 2013

Geachte heer Glas,

Bij brief van 12 februari 2013 heeft u aandacht gevraagd voor de afspraken die in het Bestuursakkoord water gemaakt zijn over het wegbeheer door waterschappen. U heeft in uw brief aangegeven dat een vijftal waterschappen op dit moment belast is met wegenbeheerstaken. Twee van deze waterschappen (Scheldestromen, Hollandse Delta) geven aan het wegenbeheer doelmatig en efficiënt uit te voeren en deze taak te willen behouden. Drie waterschappen (Rivierenland, Hollands Noorderkwartier, Schieland) pleiten voor heroverweging c.q. overdracht van de wegenbeheersaak aan gemeenten. Dit zowel uit doelmatigheidsoverwegingen als op principiële gronden, omdat wegenbeheer niet als kerntaak wordt gezien.

U heeft in uw brief een gedifferentieerde aanpak van de problematiek rondom het wegbeheer voorgesteld, op basis van doelmatigheid. Daarbij zou voortzetting van doelmatig wegbeheer door waterschappen mogelijk moeten blijven, terwijl ook overdracht van wegbeheerstaken mogelijk wordt gemaakt, als dit kan leiden tot efficiencywinst. U heeft daarnaast benadrukt dat de waterschappen vooral belang hebben bij de zo veel mogelijk integrale overdracht van hun volledige wegenbeheersaak.

Het wegbeheer door waterschappen is besproken met vertegenwoordigers van de Unie, VNG, IPO, SKVV en IenM in het Directeurenoverleg Mobiliteit van 30 september j.l. In dit overleg is van de kant van IenM het volgende aangegeven.

Op grond van de Wet Herverdeling Wegenbeheer evalueerde de Minister elke tien jaar de ontwikkelingen betreffende de taakverdeling tussen overheden bij het beheer van wegen. Dit is voor het laatst gebeurd in 2004. In het Bestuursakkoord Water (2011) is afgesproken dat een eventuele overdracht van het wegbeheer door waterschappen aan de orde zal worden gebracht in de eerstvolgende evaluatie.

Inmiddels is in de consultatieversie van de omgevingswet (februari 2013) voorgesteld dat de Wet Herverdeling Wegenbeheer grotendeels zal worden ingetrokken. Daarbij komt ook de wettelijke evaluatie te vervallen.

Gezien deze ontwikkeling zie ik af van een volledige evaluatie van de verdeling van het wegenbeheer tussen verschillende overheden. Dit laat onverlet de afspraken die gemaakt zijn in het Bestuursakkoord Water.

Een evaluatie is niet noodzakelijk om handhaving of overdracht van wegenbeheerstaken door waterschappen mogelijk te maken.

**Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid**
Wegen en Verkeersveiligheid

Voor handhaving van de wegenbeheerstaken door waterschappen die dat wensen zijn in beginsel geen aanvullende maatregelen, wettelijk of anderszins, nodig.

Kenmerk
IENM//BSK-2013/258691

Het wettelijke kader (de Waterstaatswet 1900 en de Wegenwet) biedt ook voldoende instrumenten om, als de betrokken partijen het daar over eens zijn, de overdracht mogelijk te maken van wegenbeheer van waterschappen aan de gemeenten waarin de betreffende wegen gelegen zijn. Overdracht van wegenbeheer op grond van dit wettelijk kader vereist de instemming van het overdragende waterschap en de ontvangende gemeente, alsmede de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie.

De inzet van, en afstemming tussen alle betrokken waterschappen, gemeenten en provincies is nodig om te komen tot een zoveel mogelijk integrale overdracht van wegbeheer van waterschappen naar gemeenten. Het is aan de drie betrokken waterschappen om daartoe het initiatief nemen.

Ik vertrouw erop dat de betrokken partijen met deze oplossingsrichting kunnen komen tot de gewenste gedifferentieerde aanpak van de problematiek rondom het wegenbeheer door waterschappen. In het Directeurenoverleg Mobiliteit is afgesproken dat het wegenbeheer door waterschappen opnieuw geagendeerd zal worden, indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Een afschrift van deze brief zend ik c.c. aan VNG, IPO en SKVV.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. ~~drs. M.H. Schulz van Haegen~~